

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an . . . . . 4 coroane.
 Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.
 Pentru România 10 lei anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE
 se primesc în biroul administrației (strada
 Poplăcii nr. 15).
 Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-oraă banii 12
 a treia-oraă 10 bani.

Iubiți cetitori!

In curând se împlinește jumătatea
 dintâi a anului acestuia și „Foaia
 Poporului” intră în a doua jumătate
 din anul al IX-lea al vieții sale.

Credincioasă programul său și
 menirii sale de a fi făclie luminătoare
 pentru talpa țării, pentru țeranul român,
 ea-și va urmări mai departe scopul cu
 aceeași râvnă, cu aceeași iubire și inte-
 resare pentru toate afacerile, pentru toate
 lipsele poporului nostru, ca și până acum.

Ea a trăit și a lucrat din toată
 inima pentru țeranul român și pentru
 oamenii dela țeară și tot astfel va lucra
 cu îndoit zel și mai departe.

Cei-ce au cetit „Foaia Poporului”
 și au avut-o în casă, o știu prețui.

De aceea credem și nădăjduim, că
 ei nu o vor lăsa să nu o aibă mai de-
 parte și în nădejdea aceasta deschidem
 nou abonament pentru „Foaia Popo-
 rului” pe jumătatea a doua a anului
 curent.

Astfel venim a ruga pe onorații
 abonenți, ca nu numai să se grăbească
 a trimite în curând prețul de abona-
 ment, dar și să spună tuturor, cu cari
 se întâlnesc și dau în vorbă, ce este
 „Foaia Poporului”, cum și pentru
 cine se luptă ea. Apoi să-și îndemne a
 abona această foaie, de oare-ce pe lângă
 că e bună și făcută anume pentru po-
 por, apoi pentru comercianți și mese-
 riași, este și cea mai ieftină dintre
 foile românești. — Prețul va fi:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe un an întreg . . . . . 4 coroane.
 Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.

Pentru România:

Pe un an întreg . . . . . 10 lei.
 Pe o jumătate de an . . . . . 5 lei.

Pentru a pute ține bună rîndială,
 onorații abonenți, vechi și noi, sînt rugați
 a băga bine de seamă la următoarele:

Pe timp mai scurt nu putem
 primi abonamente, nici dela alt ter-
 min, decât dela începutul anului pe
 o jumătate de an, sau pe un an. Abo-
 națiilor de până acum li s'au trimis
 deodată cu foaia și mandate postale
 (posta utalvány), cu adresa no-
 stră tipărită și cu fașia sub care
 primesc foaia, lipită pe dos, așa
 că trimitătorul nu are decât să-și
 scrie numele său și cifrele la
 locurile cuvenite și să pună banii,
 dimpreună cu mandatul, la post.

Abonenții noi sînt rugați a-și
 scrie numele lor și al comunei, foarte
 curat și cetet, însemnând posta
 din urmă.

Administrațiunea
 „Foi Poporului”.

ALBANIA.

În vecinătatea Macedoniei și a Mării-
 Adriatice este țeara numită Albania. Ea
 este muntoasă, ear' locuitorii ei, Al-
 banezii, sînt un popor viteaz și răs-
 boinic. În afară de patria lor ei lo-
 cuiesc împrăștiați în țările, din Pen-
 insula-Balcenică, ear' în număr mare
 se află așezați în Sicilia și cu deosebire
 în Italia-sudică, de care-i despart un-
 dele Mării-Adriatice. După religie Al-
 banezii aparțin la trei religii: gr-or.,
 mohamedani și romano-catolici; acești
 din urmă se află în număr mai mare
 cu deosebire în Albania-super. În pri-
 vința rasei Albaneezii sînt un popor
 aparținător familiei popoarelor indo-
 europene, avînd legături de rudenie cu
 poporul român. După-cum ne spune
 istoria, ei au fost aproape tot un popor
 cu Dacii, din a căror contopire cu Ro-
 manii ne tragem noi Români. Și Al-
 banezii — numiți Traci pe vremile de
 demult — au stat multe sute de ani sub
 stăpînirea romană, locuind însă sus în
 munți, limba lor s'a romanizat mai pu-
 țin, așa că au și păstrat mai mult din
 graiul lor strămoșesc. În limba noastră
 avem multe vorbe, cari nu se află la
 nici unul din popoarele de azi, dar' le
 aflăm la Albanezi, ca d. e. *tufă, broască,*
brad ș. a.

Săptămîna trecută dl B. P. Hașdău
 în o conferință ținută la Ateneul ro-
 mîn, vorbind despre originea rasei
 albaneze, a constatat, că între Albanezi
 și Macedo-Români există sentimente de
 frăție, și a exprimat părerea, că ar fi
 cu puțință să se întemeieze un stat co-
 mun al acestor două popoare înrudite.

Dar' acest eveniment prezis în teorie
 de dl Hașdău și care ar fi de mare în-
 semnătate pentru rassa română, e re-
 servat poate unui viitor depărtat. Azi
 chestia albaneză se agită pe alte motive,
 adusă fiind în legătură cu afacerile alian-
 ței-triple.

Dintre statele alianței-triple atât
 Italia, cât și monarchia noastră au in-
 fluență și interese în Albania. Ciocnirea
 acestor interese au provocat în unele
 cercuri îngrijiri.

Și îngrijirile nu sînt fără temei.
 Despre aceasta ne putem convinge, în-
 dată-ce vom reasuma părerile exprimate
 zilele acestea în această chestie în ca-
 mera din Roma și în ziaristica italiană.

În camera din Roma ministrul ita-
 lian de esterne n'a amintit nimic despre
 chestiunea albaneză, dar' cu atât mai
 mult au vorbit unii dintre deputați.
 Guicciardini, care e contrar alianței-triple,
 a zis între altele următoarele:

„Italia nu poate permite, ca
 Albania să devină prada nici unei
 puteri mari. Politica albaneză a Au-
 stro-Ungariei periclitează poziția Ita-
 liei în Marea-Adriatică. Cu ajuto-
 rul propagandei catolice Austria a
 ajuns la o așa preponderanță în Alba-
 nia-superioară, încât de fapt o domi-
 nează. Apoi Beii din Albania-inferio-
 ară își cresc băieții în Teresianul din
 Viena, ceea-ce ne arată pericolul ce
 amenință interesele Italiei și în Alba-
 nia-inferioară, deși aceasta e mai pu-
 țin prietenoasă față de Austria.”

Ear' în urmă a zis:

„Nu trebuie să se nesocotească drep-
 turile și suveranitatea Turciei, dar' tre-
 buie să se pregătească Albania pentru
 o situație care poate să-i aducă auto-
 nomia.”

Tot în acest sens, deși nu așa pe
 gleau, au vorbit în această materie unii
 deputați spriginitori ai triplei-alianțe,
 cum e De Nicolo, dar' cu deosebire refe-
 rentul Campi. Acesta din urmă a es-
 primat dorința, că la încheierea tratatului
 triplei-alianțe interesele maritime ale
 Italiei trebuie asigurate prin o conven-
 ție specială privitoare la Tripolis și
 Albania.

Tot asemenea păreri s'au dat la
 iveală și în ziaristică. Cităm numai una,
 părerea „Tribunei” din Roma:

„Pentru Italia — zice această frun-
 tașă foaie — este de interes suprem ca
 Albania să rămână sentinela înaintată
 a civilizațiunii țărilor occidentale, de care
 o leagă tradițiuni străvechi și comuni-
 tate de origine. Prin urmare se impune
 sau menținerea statului-quo în Balcani,
 sau acordarea unei constituții Albaniei,
 astfel ca această țeară să devină un
 stat independent.”

Din aceste rezultă, că Italia voește
 a-și menține influența ce o are în Al-
 bania și voește a combate și zădărnici
 intențiile Austro-Ungariei. Natural, că
 astfel chestia albaneză este un nor ame-
 nințător pe orisonul triplei-alianțe, cu
 toate asigurările oficioase, că oriso-
 nul e senin. Diplomația celor trei state
 aliate are de rezolvat o problemă aci.
 Problema e grea, căci din cele două
 state ale triplei-alianțe unul trebuie să
 cedeze.

Noi credem, că cel-ce va ceda va
 fi Austro-Ungaria, ear' din această ri-
 valitate vor câștiga mai mult Albanezii.

O nouă confiscare. Ziarul par-
 tidului poporal național român din Bu-
 covina eară ne-a sosit împetrișat de
 confiscări. Dintr'un prim-articol de
 patru coloane abia vre-o douăzeci de
 șire au fost lăsate de cenzură. Așa de
 departe a ajuns ura dușmanilor contra
 fraților noștri bucovineni, încât nici
 nedreptățile ce li-se fac nu le pot com-
 bate în publicitate, ci sînt oprși cu

forța în spunerea adevărului. Această medievală procedură a autorităților din Cernăuți însă ori-o dată se va repeta, nu va fi în stare să împedecă pe frații asupriți și prigonși de a continua cu lupta resolută pentru realizarea intereselor poporului român. Fiecare pasagiu confiscat este un puternic imbold de încurajare la împotrivirea contra tendințelor forței dușmane, care se teme de adevăr.

Sărbarea lui Mihaiu-Viteazul. Din București ni-se scrie :

Comitetul general al Ligei pentru unitatea culturală a tuturor Românilor a hotărât ziua de 23 Septembrie v. 1901 pentru celebrarea tricentenarului lui Mihaiu-Viteazul Secțiunile din provincie și-au trimis toate adesiunile lor.

De altă parte, Societatea istorică română, în ședința biurolui său de Sâmbătă, 26 Maiu, a hotărât ca, pentru celebrarea acestui tricentenar, să publice în câteva mii de exemplare o istorie populară a lui Mihaiu-Viteazul, care va fi împărțită tuturor învățătorilor și preoților de prin comunele rurale. Dl Gr. G. Tocilescu a fost însărcinat cu redactarea acestei istorii.

Ziarele din București scriu, că în sinul Academiei Române asemenea s'a pornit un curent pentru ca și această instituțiune să sărbătorească în mod demn și românesc tricentenarul eroului dela Călugăreni.

Memorandul bosniac. Deputația Mohamedanilor din Bosnia, — despre care am făcut amintire în nrul trecut — a fost compusă din 6 fruntași bosniaci. Ei au prezentat M. Sale un memorandum, privitor la autonomia bisericească și școlară; memorandumul cuprinde apoi plângeri asupra propagandei croate și asupra volniciei administrației.

La Tarul. Știrea, că cei trei domnitori slavi din Balcani: Alexandru, Nichita și Ferdinand, se vor întâlni în vara aceasta la curtea din

Petersburg, a fost desmințită. „*Novoie Vremia*“ însă o confirmă de nou, zicând, că întâlnirea de fapt va avea loc.

Dacă aceasta e adevărat, atunci probabil, că cu privilegiul acestei întâlniri se va încheia definitiv convenția militară între statele slave din Balcani, despre care ziarul „*Pet. Vjed.*“ a scris zilele acestea, că trebuie să se facă sub egida unei puteri, care e în stare să înfrâne tendințele centrifugale ale aliaților.

Lege contra emigrărilor. Föv. Tudosító anunță, că în ministerul de interne e terminat proiectul de lege contra emigrărilor. Ministrul Széll îl va prezenta în curând dietei.

E vrednic de laudat ministrul Széll pentru bunele sale intenții, dar' ar fi și mai de laudat dacă și-ar da silința a pune capăt miseriei din țeară, când apoi ar deveni de prisos proiectul.

Manifestația Grecilor pentru Regele Carol și pentru Români. Ziarele cretane spun, că după mările demonstrații făcute la camera cretană pentru unirea cu Grecia, o mare mulțime s'a dus pe la consulatele de acolo strigând :

- Voim unirea cu Grecia.
- Trăească Grecia ! Trăească Regele George !
- Trăească Regele Carol, aliatul său !
- Trăească aliații noștri români.

Corpurile legiuitoare române vor fi convocate în sesiune extraordinară pe ziua de 14 Iunie st. v

SCRISORI.

Un examen — scandal.

Ucea-Inferioară, Iunie 1901.

În 9 Iunie a. c. st. n. s'a ținut examenul cu elevii școlii cl. III., IV., V., VI., sub presiunea dlui protopop tractual Ioan Căndea. Ca totdeauna așa și de astă-dată au participat și învățători străini, cărora li-se aduce mulțumită și pe calea aceasta. Examenul peste tot

a decurs într'un mod strălucit, ceea-ce servește spre lauda dlui învățător George Bărbat, care funcționează de peste un deceniu trecut deja, ca învățător în comuna noastră, și care totdeauna în acel timp, atât în afacerile școlare cât și bisericesti și-a implinit datorința cu sfințenie, ceea-ce pot dovedi și străinii, cari în fiecare an au luat parte în număr însemnat la acele esamene.

Anul acesta dl protopop, care a venit de dimineață în comună, fără să servească însă sfânta liturgie, ceea-ce n'a făcut nici parochul local, a aflat de bine să și bată joc de învățător și de comuna întreagă.

În tot decursul esamenului a întins fel și fel de curse, ca să aducă pe elevii școlii noastre în incurcătură. Văzând că aceasta nu succede, s'a apucat apoi de dl învățător în fața elevilor și a noastră, precum și în fața dlor învățători străini, criticându-l pe nedreptul, pentru-că a întrebuițat cuvântul „istorioară“ la tractarea religiunii. După-cum sântem informați și dela alți învățători străini, tot materialul istoric — prin urmare și cel de istoria biblică — trebuie împărțit în istorioare mai mici sau mai mari.

Tot așa s'a acățat de dl învățător pentru-că la minunea lui Isus cu „Orbul din nașterere“ a întrebuițat cuvântul „tină“ în loc de țerină, zicând, că prin aceea combate scriptura și că învață pe copii învățături greșite ! A mai spus, că nu e iertat să tracteze învățătorul cu elevii din despărțământul IV. regula de trei pe scurt și apoi pe larg, precum și alte teme mai grele. Oare cine știe rezolva o temă grea, acela nu va fi în stare să rezolveze și una ușoară ? De altcum s'a putut vedea, că învățătorul nostru întâiu a tractat cele ușoare, trecând apoi treptat la mai greu și îndepărtat. Câte greșeli s'a comis în clasa I., II. de dl învățător secundar, pe cari le-am observat și noi și învățătorii străini dar' numai dl protopop nu le observa zicând la toate „bine“ !

Chiar și dacă s'ar fi observat vre-o greșală, tot nu s'ar fi convenit ca un protopop să fi comis aceea ce a făcut. Nici-când nu se cuvine a deroga din vaza unui învățător în fața elevilor sei ; de

FOITA.

Poesii populare.

Culese de Octavian, fost învățător român transilvănean, stabilit în București (România).

Du-te dor prin ierburi fân,
Du-te la mândruța-n sîn
Și te du pe drum grăbit
La mândra care-am iubit,
Spune-i, că eu te-am minat
Și în sîn te-am legănat,
Ziua 'ntreagă de cu zori
Te-am purtat dor printre flori.
Să te duci seara pe stele
La fereasta mândrii mele
Și îi spune 'necetșor
Că de dorul ei eu mor.
Du-te dar' la ea în prag
Spune-i jalea și-al meu drag,
Pe mândruța s'o apuci
Și la mine s'o aduci.

Din Unguraș.

Culese de Ioil Vlatu.

Care n'are maică dragă
Trage la urit să meargă,
Care n'are mamă dulce
Unde truda lui s'a duce,
Care n'are măicuțiță
Plânge dela inimuță.

Lelea cu golond pe poale
Nu poate juca de moale,
Țipă lele golondu
Că-i juca cumu-i gându.

Lelea cu pěr gălbior
Face mămăliga-n ol,
Și-o zolește cu fusul
Și-o scoate cu sfredelul.

Mândra mea cea de demult
Uită-mă că eu te uit,
Nu-mi face but și urit,
Lasă-mă că eu te las,
Nu-mi face but și necaz.

Te cunosc lele pe poale,
Că ești o muiere moale,
Că de-ai fi muiere iute
Ți-ar fi poalele lăuțe.
Lelițo poalele tale
De trei ani n'au fost în vale,
Și-a veni și Sănmihaiu
Și tot nu li la cu maiu.

Din Felfălău pe Murăș.

Adunate de David Cengher, luat soldat.

Tună Doamne ce-i tuna,
Tună Doamne într'un șes
Și-n roatele din ghezeș,
Că amar m'a nstrăina
Unde-i limba mai amară
Dela noi a șesea țeară,
În țeara Herțegovina
Bate-i Doamne rădșcina.
De cătănit aș cătăni
Numai pușca de n'ar fi,
De-ar fi pușca de hemei,
Compania din femei,
Sabia din crastavete,

oare-ce buna cuviință aduce cu cu sine ca așa să fie. Chiar și copiii, cari au fost prezenți la examen în număr de 70, erau scandalizați, văzându-se astfel batjocoriți.

Și ca să pună virf la toate, ne face pe noi locuitorii întregii comune »muți și negliobi«, ear' pe mamele copiilor elevi, respective pe femeile noastre le-a poreclit cu cuvântul de »floarfe«, accentuând acel cuvânt rușinos în fața elevilor și a publicului ca și o binecuvântare, care era foarte la loc dacă o făcea. Prea mare ne-a fost răbdarea, dar' numai în urma sfatului dat de acela, pe care l-a blamat mai întâiu, altcum aceia pe cari l-a făcut negliobi, muți și floarfe ar fi răspuns într'un mod puțin plăcut. Dacă a avut a-și răsbuna asupra dlui Inv. Bărbat față de legea purtată cu dînsul, și în urma căreia a rămas păgubit, precum a și meritat, după-cum arată sentințele cu nr. sp. I./200/4—1900 judec. cerc. Făgăraș și D. 237/1900 tribunalul Brașov, să-și fi răsbunat dacă-i permite oficiul de preot, dar' pe altă cale, însă nu aducînd astfel de cause în legătură cu afaceri culturale și comițînd năzdrăvăniile de mai sus!

Avem firma speranță, că Prea Veneratul consistor în îngrijirea-i părintească ne va câștiga satisfacere pentru batjocorirea școlii, bărbaților și femeilor noastre.

Ioan Vlad, m. p. purtător de catastru și membru în reprezentanța bisericăscă; Ioan Muntean, m. p. cassar comunal și membru în reprezentanța bisericăscă; Vasile Silia, m. p.; primar comunal și membru în reprezentanța bisericăscă; George Iojă Bărbat m. p.; Ioan Vladu Fuciu, m. p.; Nicolae Bărbat, m. p.; George Silia, m. p.; Ioan G. Bărbat, m. p.; comerciant.

Esamene la sate. *)

Câmpeni.

Joi, în 13 Iunie n. s'a ținut examenul la școala confesională gr.-or. din Câmpeni, sub conducerea protopresbiterului tractual dl Romul Furdui. Sala cea mare a școlii era frumos decorată

*) Rapoarte nesubscrise cum se cade nu publicăm.

Și regementu din fete.
Las' să vadă ori-și-care
Și sărac și gazdă mare
Cătana ce plată are,
Pe cinci zile trei pițule,
Cinci cruceri pe ață neagră,
Trei cruceri pe ștreaiță albă,
Cinci cruceri îi dă pe vics,
Cinci pe cue la boconci,
Cinci cruceri is pe unsoare,
Cinci cruceri la spălătoare.
Frunză verde de alțeri
'Mi-au mai rămas doi cruceri,
Să-mi iau și eu o țigară
Să es la spațir afară
Cu mândra de subsuoară.
Țigara nu o-am gătat
Neamțul poruncă 'mi-a dat.
Binele meu din junie
Nu-i om ca să-l poată scrie
Nici al mândrii din fete,
Dar' binele din oătănie
Și-un Țigan îl poate scrie.

cu stâlپări de brad, ear' elevii școlii, îmbrăcați în haine de sərbătoare, fiecare la locul seu așteptând momentul, ca în fața celor mai deaproape ai lor să le dovedească progresul făcut în decursul anului expirat. La opt ore dimineața, în prezența unui public numeros, se începe examenul cu elevii clasei I. Invățător, preotul Ioan Motora. S'au ascultat din religiune, matematică, limba maternă, cea maghiară etc. Prima impresie câștigată la elevii din clasa I. ne făcea să ne așteptăm la un examen nu tocmai bine reușit, fiind răspunsurile elevilor cam slăbuțe. Pare-mi-se că aceasta provine și de acolo, că în decursul anului școlar s'au schimbat invățătorii. Din răspunsurile elevilor din clasa a II-a, desp. III, IV, și V. ne-am putut convinge din destul, că bune și frumoase lucruri se practicează în școala noastră și că bun conducător ne-am ales pentru elevi. În toate studiile, și mai cu seamă în *limba maternă și istorie* au raportat un succes neașteptat. De pe fețele elevilor putea ori-și-oine ceti, că sînt stăpâni pe întreg materialul propus în decursul anului. Dl Avram Sərb, — conducătorul clasei a II-a — e teolog abs. și invățător diplomat, care își pricepe pe deplin meseria.

Dela orele 3—5 p. m. s'a continuat examenul școlii de fetițe. Public mai numeros și indeosebi mamele au grăbit să vadă progresul făcut. Cu multă plăcere am remarcat multele și frumoasele cusături, de tot felul, făcute în decursul anului de elevele școlii. Progresul făcut în studii încă a fost mulțumitor, numai spre laudă îi poate servi invățătoarei, d-nei *Eufemia Sərb*.

După examen, adunând pe toți elevii școlii în sala cea mare, domnul protopresbiter, prin cuvinte părintești arată elevilor însemnătatea școlii, îi îndeamnă la supunere față de părinți, și apoi mulțumește corpului invățătoresc pentru zelul dezvoltat în decursul anului expirat.

Mulțumește mai departe doamnei *Sofia Dr. Chirtop*, pentru suma de 10 cor. dăruți cu scop de a se împărți între cei mai buni elevi și eleve ale școlii. Darurile se împart între elevi și cu acestea se încheie anul școlar.

Agnita.

În 19 Maiu v. a. c. s'a ținut examenul la școala noastră română gr.-or. din opidul Agnita, în prezența dlui adm. protopresb. N. Moldovan, a dlor invățători I. Savu, Șulumberg și I. Hărtoagă, Proștea, a comitetului parochial în frunte cu preotul local și a câtorva poporeni din Agnita.

Cei 61 elevi prezenți au fost examinați din toate obiectele de învățămînt prescrise pentru o școală populară. Nu cred, că în întregul tract să mai fie vre-o școală cu elevi așa bine disciplinați ca cei din Agnita. Niște răspunsuri din toate obiectele de învățămînt așa de respicate și la înțeles, ca cele auzite și dela cei mai debili începători, n'am mai auzit. Pentru școala de toate zilele a avut 98 elevi, dar' pentru aceea toți cetiau fluent. A și fost remunerat dl invățător prin cuvintele elogioase adresate atât de dl administrator, cât și de colegii sei și membrii comitetului parochial.

Examenul, se înțelege de sine, ca toate esamenele dlui Paicu prestate aici în Agnita, s'a clasificat de foarte bun.

La dorința dlui administrator, s'a făcut puțină gimnastică în școală, nefiind timpul favorabil pentru de-a eși afară. Din câteva figuri au fost pe de-

plin mulțumiți asistenții, căci cu tact perfect erau făcute toate.

Cu privire la cântări, copiii din Agnita — instruați de dl Paicu — știu cânta afară de podobii tot ce se află în cartea de note a dlui Cunțan. A produs mare efect, cântarea de 4 strofe din cartea e 3-a de cetire de Popescu »Un tată din vechime«, cântată pe melodia »Deșteaptăte-Române«. Deci și în mod mijlocit, se poate desvolta simțul național.

Vrani (Bănat).

În 25 Maiu st. v. a. c. s'a ținut examenul la școlile gr.-or. rom. din frunțașă comună Vrani, în protopresbiteratul Bis.-albe, sub presiul dlui Sofronie Avramescu, paroch din Nicolinți, însoțit de dl com.școlar tractual. — Dl protopop a fost bolnav. Peste 100 de persoane, bărbați și femei, toți în haine de sərbătoare în frunte cu d-nii preoți-capelani Vroif Tămășel și Nicolae Balmez, precum și dl notar Ioan Vanianțiu, care arată mare interes față de școală, au participat. A fost de față la esamene ca oaspe și dl invățător din Jebel Gregoriu Calciu, care anume a venit la noi ca să se convingă despre cele școlare-bis. — Comuna Vrani se poate fali cu o școală măreață cu etagiu cu două săli de învățămînt, și o sală pentru societatea de lectură; precum și două cortele pentru doi invățători. Bătrânii, dar' destoinicii invățători Nicolae Lungu și Iosif Ciulin, instruează la aceste școli de circa 38 ani cu zel și rîvnă rară, dovedă ne-au fost esamenele din acest an, precum și din anii trecuți.

Esamenele s'au ținut în următoarea ordine:

Dimineața dela 10—12 ore la școala de baieti unde instruează dl inv. Iosif Ciulin, prezenți au fost 75 școlari, cari s'au examinat din toate studiile prescrise; răspunsurile lor ne-au satisfăcut pe toți.

După amezii dela 3—5 ore la școala de fetițe unde instruează dl invățător Nicolae Lungu; prezente 70 eleve; și aici s'au examinat din toate studiile prescrise, dar' se părea ca și mai încântător răspundeau aceste brave școlărițe și mai ales din socoata mentală, și gramatica română, precum și istoria și geografia. Esamenele din Vrani au reușit peste așteptare, precum a accentuat și Prea On. Domn paroch substitut și M. On. Domn comisar la finea esamenelor în fața școlarilor școlărițelor și a publicului, »că esamene ca în Vrani nu se mai dau în întreg protopopiatul Bis.-albe, și nici nu s'au dat nici-cînd«. — Bravii și conștiențioșii invățători Nicolae Lungu și Iosif Ciulin din Vrani pot fi mândri și mîngăiați că 'și-au făcut datorința de adevărați luminători ai poporului.

Ca adaos mai spun, că comuna Vrani întru toate este de model, popor bine situat, în privința materială, lucrător, întreprinzător, păstrător, deștept, și Români buni, numai una îi strică: tinerimea ar fi bine să se lapede de dătină de a vieții în concubinată. — D-nii preoți și toate superioritățile competente au datorința morală a stîrpi acest grav rău.

Un asistent.

Sibiu.

Esamenul dela școala gr-or. din Sibiu-cetate, care s'a ținut Dumineca trecută, a fost condus de dl Dr. Eusebiu Roșca, directorul seminarial. La acest esamen au participat, pe lângă alți domni, și mulți elevi ai seminarului, fiind școala aceasta și școală de aplicație pentru preparandiști. Și esamenul din anul acesta a dovedit deosebita hărnicie a dlui Candid Popa, căruia i-a mulțumit dl comisar pentru străduința ce totdeauna a dovedit întru îndeplinirea datoriștelor învățătoarești.

Domnin (Sălagiu).

La 19 Maiu n. c. s'a ținut esamenul la școala română gr-or. din Domnin (comitatul Sălagiului) atât cu elevii și elevele dela 6—12, ani cât și cu cei dela 12—15 ani, în număr de 88. — De față era dl Cherebețiu, protopopul tractului Noțigu, ca presedinte, însoțit de d-nii P. Pop, preot în Domnin, F. Cocianu adv. și propriet. în Domnin cu fam., Buhățel, preot în Mineu, T. Varna, preot în Ineu, Kaba, notar cerc, toți cu doamnele, Matiaș subnotar, Peter, învățător în Nadișul-român Budă, inv. în Noțigu, Manu, inv. în Șoimuș, Fogoș, inv. de stat în Mineu, apoi mai multe doamne și drăgălașe domnișoare, precum și mai întreg satul.

Esamenul s'a deschis la 2 ore prin rugăciuni și o vorbire a unui elev și a dlui protopop.

Mult zelosul și preameritul domn învățător dl Teodoran, începe esaminarea după programă din toate obiectele, primind răspunsuri cari de cari mai precise și foarte bune din partea elevilor și a elevelor, ear' pe fața și în ochii părinților se vedea nespuse îndestulare și bucurie. După fiecare obiect se cânta frumos câte o poezie acomodată. La finea esamenului, însufletirea față de limba dulce maternă, au ridicat-o mult posesiile declamate de câtră mai mulți elevi și eleve, precum și mai multe dialoguri privitoare la profesiuni, societăți și de cuprins moral și foarte edificător pentru popor, cari toate au fost ascultate cu cea mai mare plăcere. Esamenul a făcut onoare multă zelosului și bravului învățător Ipatie Teodoran, care de 28. de ani de când e în comuna Domnin, din an în an s'a ninsuit a satisface grelei sale chemări, prin ce d-sa și-a câștigat stima, iubirea și încrederea poporului și a superiorilor sei.

La finea esamenului s'a împărțit între elevi și eleve după merit premiul donat de câtră dl Cocianu, căruia i-se exprimă și pe calea aceasta mulțumită.

Un participant.

„Asociațiunea” la Sibiu.

Intre festivitățile ce au să se aranjeze din prilegiul ținerii adunării generale a »Asociațiunii» la Sibiu, una dintre cele mai splendide și mai interesante va fi fără îndoială petrecerea populară.

Comitetul ales pentru aranjarea petrecerii, în frunte cu dl Dr. Leményi va face tot posibilul, ca ea să aibă un splendid succes. Pregătirile s'au început deja. În întrunirea inteligenței fiind aleși fruntașii din comune pentru conlucrare, comitetul le adresează următorul

A P E L :

Din zierele noastre ați aflat de sigur, că »Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român» proxima adunare generală și-o va ține în Sibiu, la 21 și 22 Septembrie a. c., adică la Sf. Măria cea mică și ziua următoare.

În această ocazie de câțiva ani încoace s'au obișnuit a se aranja de câtră inteligența din partea locului festivități social-culturale, cari să lase urme trainice în inima tuturor participanților. Așa s'a urmat la Lugoj în 1896, la Mediaș în 1897, la Beiuș în 1898, la Deva în 1899 și la Băile-Herculane în 1900; tot astfel va trebui să se întempe și în Sibiu, dar' mai cu seamă aici, căci în ținutul acestui oraș avem o populațiune bine situată și inteligentă și o clasă cultă (preoți, învățători, notari, economi frunțași etc.), cari au dat dovezi, că știu a se însufleși pentru o viață culturală românească.

Culmea festivităților aranjate din incidentul adunărilor generale a format-o, fără îndoială, totdeauna petrecerea populară. Pentru acest motiv conferența inteligenței din Sibiu și jur, convocată de comitetul despărțământului »Sibiu», ținută în 7 Iunie a. c., a decis, ca și de astădată să se aranjeze o petrecere populară, la care să iee parte popor din toate comunele din jurul Sibiului în o periferie cât mai mare.

Realizarea acestei de inimi înălțătoare festivități atiră exclusiv dela zelul, ce vor desvolta bărbații nostri inteligenți domiciliați la sate, în particular D-Voastră.

Scopul e nobil, pentru acest motiv ne luăm îndrăzneală a Vă ruga, ca să ne dați concursul D-Voastre, fără de care zădarnică este toată țtruda noastră, a acestora dela oraș.

Nu cerem lucruri imposibile, nici chiar costisitoare. Tot ce Vă cerem este, ca pe 22 Septembrie st. n. să veniți la Sibiu și să aduceți cu D-Voastră sau să îngrijiți să vină, pe spesele lor sau cu ajutor străin, câteva părechi de oameni însurați (bărbați și femei), fete și feciori, cari să participe la petrecerea populară, bine înțeles, toți îmbrăcați în costume originale, așa cum se poartă în comuna d-voastră. Perhorecăm tot ce nu este original românesc; nu vrem a ne fâli cu lucruri străine.

Jertfa, ce cerem, este mică; așa credem, că atâta se poate presta în interesul culturii naționale, pentru mărirea prestigiului nostru național.

Pentru deplina D-Voastre orientare ne luăm voe a Vă comunica, că petrecerea populară se va ține în orele de după amiază și se va termina la orele 7 seara. Ea va decurge astfel: Mai întâiu se va face o grupare a poporului după comune, care se va fixa prin fotografare într'un tablou artistic, apoi se vor produce jocuri naționale pe lângă acompaniare de muzică, în fine se vor distribui mai multe premii acelora, cari vor avè cele mai frumoase și mai curate costume românești, caracteristice ținutului nostru, și 1000 esemplare cărți de cuprins instructiv și distractiv.

Afară de petrecerea populară se vor mai aranja și alte festivități, anumiți în sala cea mare dela Gesellschaftshaus. E de dorit, ca și acestea să aibă un colorit cât se poate de românesc, de aceea s'a decis, ca sala dela Gesellschaftshaus să fie decorată pentru zilele de 21 și 22 Septembrie st. n. a. c. cu obiecte de manufactură populară, să formeze o mică expoziție românească. Și acest scop îl vom pute ajunge numai așa, dacă D-Voastră ne veți pune la dispoziție mai multe astfel de obiecte: covoare, mășărițe, ștergare, fețe de perini, câtrințe și

alte asemenea, cari toate se vor înalpa în cea mai bună rinduială.

Reușita festivităților din 21 și 22 Septembrie st. n. a. c., după-cum vedeți, atiră foarte mult dela D-Voastră. Ominută nu ne îndoim despre zelul D-Voastre și avem ferma credință, că ne veți da tot concursul, atât pentru petrecerea populară, cât și pentru expoziția de manufactură țărănească, respective pentru decorarea sălii dela Gesellschaftshaus.

Pentru a ne pute orienta, veți binevoi a ne comunica cel mult până în 15 August st. n. a. c.: 1. din comuna D-Voastre câte părechi vor lua parte la petrecerea populară, indicând și numele or și 2. ce fel de manufacturi și câte-ne puteți pune la dispoziție, cari trebuie până la 10 Septembrie st. n. a. c. trimise pe adresa »Asociațiunii» în Sibiu, strada Morii nr. 8, provăzut fiind fiecare obiect cu numele proprietarului și al trimițătorului, scris pe carton și sulul.

În fine Vă rugăm, ca să ne încuștiințați cel mult până în 1 Iulie st. n. a. c., dacă puteți primi ori nu acest angajament, pentru noi de atâta valoare.

Primiți, Vă rugăm, asigurarea distinsei noastre stime.

Comitetul aranjator, secțiunea petrecerii populare.

Convocări.

Dela »Reuniunea învăț. români dela școalele confesionale ort-române din protopopiatele aradane I—VII.

Subscrișii conformându-ne disp. §. 23 al statut. și ținând cont de concl. XIII. al conferenței premerse, convocăm membrii despărțământului, și pe toți binevoitorii și spriginitorii învățământului, la a II-a conferență din anul administrativ curent, ce se va ține în școala noastră confesională din comuna Tornia, Marți, în 13/25 Iunie a. c.

PROGRAM :

1. La 8 ore a. m. asistare la chemarea duhului sfânt.
2. Ascultarea esamenului în școala locală.
3. Deschiderea conferenței.
4. Constatarea prezențelor.
5. Raportul presidiului.
6. Reflexiuni la esamenul ascultat.
7. Disertațiuni și prelegeri practice.
8. Înscrierea membrilor noi.
9. Propuneri și interpelări.
10. Fixarea proximei conferențe.
11. Autenticarea protocolului.
12. Închiderea conferenței.

Arad, la 1 Iunie st. n. 1901.

Iosif Moldovan, Ștefan Boja,
președinte. secretar.

Despărț. Abrud-Câmpeni al „Asociațiunii”.

Onorații membri ai comitetului cercual din despărțământul Abrud-Câmpeni al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român» se invită a participa la ședința ce se va ține la 24 Iunie n. 1901, la 3 ore p. m., în Abrud, în localul »Aurariei».

Câmpeni, 16 Iunie 1901.

Dr. Basiliu Preda, Dem. Goia,
director. notar.

Povețe despre hrana țeranilor.

III.

Despre mănecarea de post.

Buruienile, verdețurile, fructele, ciupercile sânt puțin hrănitoare, le putem mânca numai ca adaos la alte mănecări hrănitoare; astfel pepenii (zămoșii, harbuzii), merele, urzicile, spănacul, castraveții, dovleci (lubenii), varza (curechiul), nu ne dau putere pentru-ca să rămănem sănătoși și destoinici la muncă dacă ne hrănim cu ele singure, și în lungul timp al posturilor mari trebuie să alegem mănecările cu cunoștința puterii lor hrănitoare, pentru-ca să nu eșim din post cu totul slăbiți din mănecarea neîndestulitoare. Mai ales copșii, femeile însărcinate, femeile cari alăptează copșii, sufer, dacă nu le dăm hrana potrivită cu trebuințele corpului lor.

icrele de crap, de știucă și de alți pești, dacă n'au fost păstrați într'un loc curat, răcoros, ferit de praf, putrezesc și mănecarea lor poate produce boale grele. Scoicile și melcii se ferb și se fac din ei ciorbă de mănecare, însă mai puțin hrănitoare decât din pește.

Copșii mici, mai ales cei de curând înțărcați, nu se pot hrăni cu mănecări de post și nu se pot lipsi de lapte de vacă, de capră ori de oaie; stomachul lor încă nu supoartă castraveți, varză (curechiu) și alte legume și murături; li-se poate da însă puțină mămăligă prăjită, pâne, ciorbă de cartofi, ciorbă de fasole sleită, nu boabe. Mănecarea lor de căpetenie rămăne însă laptele; din nenorocire, pe alocurea, copșii pe vremea iernii sânt lipsiți de lapte, fiindcă vitele n'au nici coșare nici nutreț îndeștulator.

de țuică, care fiind adese-ori stricată, poate vătăma stomacul.

Ciorba, dacă nu este fiartă cu borș sau cu zamă de varză (de curechiu), se acrește cu aguridă (cu struguri necopși), ori cu chisăliță de prune verzi. Este însă vătămător ca să mănecăm numai mănecări acrite și iuți, și trebuie să ne hrănim și cu mănecări dulci, să nu punem în toate bucatele oțet, borș, ardeiu și piper.

IV.

Despre gospodăria și gătitrea bucatelor.

Fetele trebuie să învețe gospodăria și bucătăria, să știe cum, chiar în casa oamenilor săraci, se pot găti bucate bune cu puțină cheltuială, cum se pot face felurite mănecări dintr'unul și același lucru, să se deprinză de timpuriu cu rostul cășii, cu lucrarea grădinii de legume, care nu trebuie să lipsească de

Albanezii.

Din toate fructele și legumele mai au puțină putere hrănitoare cele cari conțin puțin ulei și zahăr (nucile, alunele, prunele, cireșele, vișinele, strugurii, perșecile, gutăile, morcovii, napii, sfecele, țelina, ceapa).

Unele mănecări de post sânt însă aproape tot atât de hrănitoare, ca și carnea, peștele, laptele, branza, anume fasolea, mazărea, lintea, bobul, dacă sânt bine gătite, bătute sau sleite; de aceea, ele nu trebuie să lipsească dela masa țeranului în timpul postului, adăogându-li-se, pe cât iartă mijloacele, și puțin unt-de-lemn, ori ulei de in ori de nucă. Cartofii dau asemenea o mănecare bună de post.

În zilele de post în cari mănecarea de pește este permisă va fi folositor ca să mănecăm și pește proaspăt; în lipsa lui, pește sărat. Peștele sărat să nu fie prea vechiu și stricat. Asemenea și

Fasolea, mazărea, lintea, bobul, când se ferb în apă văroasă nu se moaie curând, și trebuie să stea la foc mai multă vreme decât alte bucate; de aceea este bine, ca în locurile unde apa este văroasă, să se fearbă fasolea, mazărea, lintea, bobul, în apă de ploaie curată, sau în apă de riu curată, sau să se adauge la apa văroasă câtă puțină leșie făcută din cenușă curată.

În timpul posturilor mari, este necesar ca femeia țeranului să facă și pâne de grâu, de secară ori de orz, și dacă n'are cuptor, s'o gătească în țest.

Ca să schimbăm gustul mămăligii, o dumiăm, în lietar (miere) de prune, în terciu de prune, în chisăliță de prune verzi ori de prune uscate, o udăm cu mujdeiu din usturoiu pisat, cu oțet ori cu borș, o mănecăm cu ceapă, cu praz, cu usturoiu verde. Pe alocurea se udă mămăliga cu poșircă rămasă la facerea

lângă casă, cu stringerea și păstrarea tuturor lucrurilor necesare pentru hrană, cu creșterea de pasări: găini, curci, găște, rațe, cu curățirea cotețelor, pentru-ca să nu se încingă boală între pasări, cu ținerea de rimători, cu îngrijirea și mulgerea vacii, în lipsă de vacă cu mulgerea caprii ori a oii, cu curățenia necesară a vaselor și uneltelor în care se adună, se păstrează și se gătesc lucruri de mănecare.

Femeia prevăzătoare, buna gospodară, își așează lucrurile de hrană în cămară, care trebuie să fie uscată și aerisită; stringându-le pe fiecare la vremea lor: făină, mălaiu, fasole, mazăre, linte, bob, fructe uscate, prune afumate ori opărite, cartofi, ceapă, usturoiu (aiu), praz, ardeiu (ciuște), sfecele, morcovi, (mure), țelina, părănțel, untură, (unsoare), slănină, carne afumată, ouă, unt, branza. Varza (curechiu) acrită și sticla

cu gaz (cu petrol) nu se țin la același loc cu făina, care s'ar strica din mirosul verzei și al gazului. Pentru păstrarea făinii de grâu și a mălaiului (a făinii de cucuruz) se alege locul cel mai uscat din casă, căci la umezeală făina se strică, se încinge, mucigăește. Toate aceste lucruri de mâncare se vor împărți și întrebuința cu bună judecată, pentru-ca să ajungă până la sosirea altor proviziuni, mai ales din fasole, mazăre, linte, cartofi, ceapă, trebuie să se păstreze parte pentru postul Paștilor, când țăranul are și munca grea de împlinit. Țăranca cu judecată, deși vinde mare parte din ouă, unt, paseri, lapte, oprește parte din ele pentru hrana familiei, mai ales a copiilor.

Carnea de rimător este belșugul căsii; slămina și carnea afumată se pot păstra mult timp, și cui îi dă mâna, se nu se mulțumească cu tăinrea unui singur rimător la Crăciun, ci se taie doi, ca să aibă carne afumată și slănină și vara, în vremea muncilor grele, când muncitorul trebuie să se hrănească mai bine. Unele mâncări făcute din carne de porc (de mascur) nu se pot păstra multă vreme, ci trebuie să se mănânce curând după tăierea rimătorilor, precum cartaboșii făcuți din măruntălele rimătorului, piftia (récile) gătită din picioarele lui, carnea proaspătă, care n'a fost afumată; altele nu se strică dacă se așează la un loc potrivit, precum cârnații făcuți din carne și uscați ori afumați, șunca, costițele și alte cărnuri afumate. Din carnea de rimător proaspătă se face friptură, sarmale (găluște), mâncare scăzută (toacă) cu varză, varză călită (cu jumeri de rimător) și alte mâncări.

Din carnea de vacă, de oaie, de capră, se gătește rasol și ciorbă, ferbându-se cu apă, ori cu borș sau cu zamă de varză și cu sare, ceapă, ardeiu, mărar; mâncare scăzută, ferbându-se carnea cu cartofi, varză, orez, morcovi; friptură, gătindu-se în tingiri ori la frigare se scurge grăsimea, și carnea perde din putere. Dacă carnea este grasă, se face din ea ghiveciu, frigându-se într'o tavă adâncă cu cartofi, varză, ceapă, ardeiu, pătlăgele roșii și vinete, castraveți, mărar.

Păstrama este mai puțin hrănitore decât carnea proaspătă, deja cu saramura s'a scurs sucul dintrînsa și ea a rămas svântată de toate zămurile; apoi este scumpă, căci după prețul ei, are puțină putere hrănitore.

Pasările, înainte de a se găti, trebuie să se curețe bine dinlăuntru, prin scoaterea mațelor, pe din afară, opărindu-se cu apă ferbinte, pentru-ca să se înlesnească depărtarea penelor. Din paseri se face, ca și din carnea de vacă și de oaie, ciorbă, rasol, friptură, mâncare scăzută cu cartofi, varză, orez, meiu, ori ciulama cu făină și unt.

Ouăle se mănâncă gătite în mai multe feluri, ferte, cu zamă, coapte, prăjite cu unt ori untură, cu puțină făină, făcute scrob, jumeri și altele; în toate felurile ouăle sunt o mâncare sănătoasă, foarte hrănitore. Ouăle de Paști se nu se vâpsească cu vâpseli (boeli) otrăvitoare, căci acele vâpseli trec adese-ori prin coaja oului în lă-

untru și otrăvesc albușul și chiar gălbenușul oului.

Laptele ne dă hrana cea mai prețioasă pentru copii și pentru oameni mari; copiii nu se pot crește fără de lapte și foarte mulți copii mor cu zile, fiindcă le lipsește această mâncare, singură potrivită pentru copii, atât când mama lor n'are destul lapte, precum și la întărcare. De aceea fiecare gospodărie trebuie să poseadă vacă cu lapte, și sătenii cei mai săraci să crească cel puțin o capră sau oaie, și să îngrijească bine de acea vită, ținând-o curat, iarna într'un grajd închis, și hrănind-o bine tot anul, îngrijid ca în nici o vreme să nu-i lipsească nutrețul hrănitore; vaca hrănită numai cu coceni de porumb și cu paie, nu poate produce lapte de ajuns, și trebuie să-i dăm câte o mâncare mai hrănitore: țărițe, coaje de sfecle și alte rămășițe din bucatărie, trifoiu ori lăptărnă.

Înainte de a se mulge vaca, capra, oaia, trebuie să se spele țîța ei cu apă curată și să se șteargă cu cârpă curată; asemenea acela care mulge vita să-și spele bine mâinile înainte de-a păși la această lucrare, să spele asemenea cu apă curată și cu cenușă vasul în care mulge lapte și să păstreze laptele într'un loc curat și răcoros.

Laptele se mănâncă mai bine ferte; copiilor să li-se deie lapte crud. Laptele este o mâncare sănătoasă în toate felurile: ca lapte dulce, acru, bătut, covăsit (închegat), apoi se scoate din lapte unt, caș dulce, brânză, cașcaval, urdă; chiar jintița mănăcată cu mămligă este sănătoasă. Înainte de a face unt, putineul în care se bate laptele trebuie să se spele cu apă ferbinte și cenușă. asemenea untul scos din lapte bătut se spală de mai multe ori în apă curată, pentru-ca să nu rânzezească, să nu se facă iute.

Peștele se face ciorbă și rasol sau friptură; peștele proaspăt este hrănitore, cel sărat numai dacă nu s'a învechit; el este adese-ori stricat, putrăzit și parte din zama lui a rămas în saramură, care dacă șede mult, devine otrăvitoare.

Cartofii se mănâncă copti pe cărbuni, ferți, făcuți ciorbă, mâncare scăzută, prăjiți în grăsime de porc ori în ulei. În timpul postului să nu lipsească cartofii de la masă.

Fasolea și mazărea se ferbe cu sare, ceapă, mărar, se bate (se face mâncare sleită), se acrește puțin cu oțet și se drege în timpul postului cu ulei de în, ori ulei de nucă. Lintea se ferbe cu sare și ceapă și se face ciorbă.

Varza (curechiu) dulce și acră, crudă și feartă, nu hrănește; pentru-ca să n'o mănăcăm fără nici un folos, trebuie să-i adaogăm cel puțin slănină în zilele de dulce (de fruct), ulei de in ori de nucă și ceapă în zilele de post.

Susaiul, știrul, loboda, urzicile, castraveții, ștevia și alte asemenea buruieni, n'au nici o putere hrănitore, nici crude, nici ferte, nici mănăcate crude cu sare, nici gătite cu borș, cu oțet, cu zarzări ori prune verzi.

Dacă le facem ciorbă, trebuie să adaogăm ceapă, orez sau alte lucruri hrănitore.

Gustul bucatelor se schimbă și se drege prin adaogire de ceapă verde și

coaptă, usturoiu verde și copt, praz, pătrânjel, cimbru, leuștean, mărar, ardeiu, piper, dar' cele din urmă două nu trebuie să se puie în mâncări în cătățime mare. Bucatele prea acre, prea sărate și prea iuți, nu sunt sănătoase; nu trebuie să dregem gustul mai tuturor mâncărilor cu oțet, borș, zamă de varză, de aguridă, cu chisăliță de prune, cu sare de lămâie, cu multă sare, cu mult ardeiu și piper, căci ele slăbesc stomachul și strică sângele; pe lângă mâncări puțin acre să mănăcăm și altele, dulci.

Mâncările și beuturile să nu fie nici reci ca ghița, nici ferbinți, ci de căldură potrivită, ca să nu arză în gură, în înghițitoare și la stomach. Mâncările și beuturile prea calde și prea reci strică dinții.

Vasele de bucatărie să se fie cât se poate de curate. Oalele, cratițele, tingirile, străchinele și alte vase de pământ ars (de lut) sunt câte-odată smălțuite și dacă n'au fost bine arse în cuptor, în smălțul lor se mai află plumb neprefăcut în smălț, care se topește în mâncările și beuturile acre și le otrăvesc. Înainte de-a întrebuința acele vase pentru gătit și păstrarea mâncărilor și beuturilor, să se fearbă în ele oțet tare aproape un cias, apoi acel oțet să se lapede și vasul să se clătească cu apă; astfel se va depărta plumbul, care ar putea otrăvi mâncările și beuturile. Vasele de aramă trebuie să fie bine spoite cu cositor. (Va urma).

Școalele de cadeți.

(Urmare și fine).

Petițiunile de primire.

Escrierea de concurs pentru primirea în școalele de cadeți se publică în lunile lui Martie sau Aprilie.

Părintii, la orfanii tutorii, au să-și facă rugarea pentru primire după formularul de mai jos și să o aștearnă cel mult până în 15 August a fiește-oării an de-adreptul la comanda școlii mai apropiate de cadeți.

Pentru aspiranții, cari voesc a fi primiți într'o școală de cadeți de cavalerie, artilerie sau de pioneri sunt a se așterne petițiunile după modelul prescris la același termen la comanda acelor școale. În fiecare petițiune trebuie spuse trei școale, în cari ar dori să fie primit.

La rugare trebuie alăturate toate actele, cari dovedesc împlinirea condițiilor cerute pentru primirea în școala de cadeți dimpreună cu un revers iscălit și de tată sau tutorul băiatului, deobligându-se că va servi în armata ces. și reg. după absolvirea școlii de cadeți. Reversul acesta trebuie să fie provăzut cu clausula recerută pentru Austro-Ungaria.

Dispozițiuni în urma cererilor de primire.

Petițiunile intrate la școalele de cadeți se examinează acolo și când acele corespund prescriselor legale se aștern ministrului de război, care decide, la care școală de cadeți are să între. Pe baza acestei dispozițiuni ministeriale se citează aspiranții de comanda școlii de cadeți pentru depunerea examenului de primire. Părinții sau tutorii respectivi au să se îngrijească, ca aspiranții

să se înfăşoşeze la depunerea esamenului la timpul prescrip; tot ei au să poarte şi speşele de călătorie ale aspiranţilor.

Cercetarea medicală militară în şcolile de cadeţi.

Fiecare aspirant este supus după sosirea lui în şcoala de cadeţi la o nouă cercetare medicală.

În cas când medicul nu-l află bun, acela se prezentează spre a fi cercetat de un medic de ştab superior activ. În casul când nici acest medic nu-l află bun, nu poate fi primit.

Esamele de primire.

Esamele de primire verbale şi scripturistice se ţin în zilele de 12-16 Septembrie.

Clasificarea în fiecare obiect de studiu se face cu majoritate de voturi; spre a fi primit are să capete din toate studiile cel puţin suficient.

Aspiranţii au să depună esamenul în limba germană.

Pentru cei-ce vin dela şcolile româneşti sau ungureşti se cere mai puţină limbă nemţească, dar Românii noştri, cari vreau să-şi dea copiii la şcolile de cadeţi, vor face bine, dacă îi vor da 1-2 ani în vre-o şcoală cu limba de propunere germană.

Cursuri pregătitoare.

Aspiranţii, cari produc testimoniile recerute despre clasele pregătitoare, dar nu satisfac recerinţelor la esamenul de primire, pot fi primiţi cu consensul părinţilor într'un curs pregătitor de un an, după absolvirea căruia înaintează în cursul prim al şcolilor de cadeţi. Atari cursuri pregătitoare se află lângă şcolile de cadeţi de infanterie din Marburg şi Strass.

Părinţii au să spună în rugărilor lor, dacă se învoiesc sau ba, ca fiii lor să fie primiţi în acest curs.

Publicarea rezultatului esamenului de primire.

După terminarea esamenului se publică aspiranţilor rezultatul.

Cari nu se pot primi din lipsa de spaţiu şi cei destinaţi pentru cursul pregătitor, se îndrumează să fie cu aşteptare până la sosirea hotărârii ministrului de războiu.

Cererile pentru primire şi aceluşele lor se păstrează la şcoala de cadeţi. Când se înrolează elevul în armată, i-se restituie aceluşele cererii de primire, ear' când ar fi dimis din şcoala militară sau ar muri, acelea se predau părinţilor. Vestmintele civile ale celor primiţi li-se dau părinţilor.

Esamenul de primire.

La infanterie şi cavalerie cursul I. aspiranţii au să depună esamenul de primire anume din limba germană, cunoştinţa fundamentală a gramaticii, a ortografiei, cetirea corectă, reproducerea de istorioare mai mici în scris.

Dela cei-ce au în limba lor maternă cunoştinţe coreşpunzătoare şi cunosc limba germană în aşa grad, ca să poată înţelege prelegerile, se aşteaptă mai puţin.

Din geografie au să ştie bine cele-ce se învaţă în cele 4 clase gimnasiale, reale ori civile.

Din istorie. Cunoaşterea persoanelor şi evenimentelor mai marcante din istoria evului vechiu, mediu şi a celui nou. Cunoştinţa exactă a momentelor principale din istoria Austro-Ungariei.

Din istoria naturală. Cunoştinţele formelor principale ale regnului animalelor, plantelor şi mineralilor, şi deosebiriile mai marcante la împărţirea lor sistematică.

Din fizică şi chimie. Inuşirile generale ale corpurilor. Puterile moleculare. Căldura, magnetismul, electricitatea, mecanica, acustica şi optica.

Cunoştinţa legilor fundamentale fizice chimice şi a elementelor mai însemnate pentru viaţa practică şi a împreunărilor anorganice.

Din aritmetică şi algebră. Operaţiunile cele 4 fundamentale cu numeri generali cu una şi mai multe note, ridicarea la pătrat şi cub, estragerea rădăcinii pătrate şi cubice. Divisibilitatea numerilor. Casurile cele mai simple ale împărţirii polinomialor în factori; măsură maximală comună şi multiplicatorul minimal comun; computul cu frângerii comune; descompunerea ecuaţiunilor de gradul prim cu 1 sau mai multe necunoscute; cunoştinţa despre proporţiuni şi aplicarea lor la regula de 3. compusă, regula alegaţiunei.

Din geometrie şi desemnul geometric. Cunoştinţe fundamentale despre corpul geometric. Operaţiunile geometrice în spaţiu. Cunoştinţa unghiurilor şi a liniilor paralele. Cunoştinţa triunghiului şi congruenţa lui; patruunghiurile şi poligoanele, cercul, împărţirea cercurilor şi construcţiunea poligoanelor regulate. Cunoştinţa figurilor regulate, strămutarea şi împărţirea lor, principiul lui Pitagora, calcularea suprafeţelor şi cele mai însemnate despre asemnarea figurilor geometrice. Unele exerciţii în întrebuintarea recuisitelor de desemn.

Din caligrafie. Scrişoare curentă, ceteată, germană şi latină.

La şcoala de artilerie şi cavalerie esamenul de primire în cursul I. coreşpunde în general cu cel de infanterie, se recere însă din geografia ţerilor afară de Europa, din istoria evului vechiu şi din matematică, o pregătire mai mare.

Cererile pentru primire cât şi părerile medicale sânt de a se provede cu timbru de 1 cor., ear' aceluşele celelalte, dacă cumva nu sânt timbrate, sânt a se timbra cu 30 bani.

Reghianul.

PARTEA ECONOMICĂ.

Comerciul naţional.

Poporul nostru poate acum să-şi valideze puterea sa de muncă şi interes şi pe terenul comercial — numai să voiască. Cam de un deceniu am început a ne afirma şi noi mai cu dinadinsul pe acest teren. Adeacă nu s'a afirmat încă până acuma poporul, — afară de unele începuturi cu boltiţe, — ci inteligenţa noastră a arătat cât de cât

partea de interesare ce o nutreşte pentru popor. Aceasta s'a manifestat prin înfiinţarea câtorva societăţi comerciale cu menirea a scăpa poporul nostru din robia cămătarilor jidani.

Cunoscând rolul frumos şi creştinesc ce-l au societăţile noastre comerciale în mijlocul poporului; dar' totodată conchizând cu durere, că aceste societăţi nu se pot bucura îndeajuns de spriginul general al poporului, şi văzând pe de altă parte interesul neînsemnat ce se dovedeşte pentru îmbrăţişarea şi spriginirea negoţului românesc, — nu putem decât să constatăm, că indiferentismul acesta ce să manifestă ne va duce cât de curând la un faliment total al comerului nostru — cu toate-că în vremile actuale trăim numai la început pe acest teren.

Cine poartă vina la letargia asta generală ce dăinueşte în mijlocul poporului nostru?

Care-s adevăraţii conducători ai poporului?

Preoţii au sublima chemare a creşte poporul în spirit religios, moral, dar' tot preoţii au şi datorinţa de a arăta poporului calea potrivită şi cinstită pe care ar pute ajunge la bunăstare materială.

Dela preoţi să aşteptăm totul, căci ei sânt adevăraţii părinţi sufleteşti ai poporului.

Ca să ne putem lăuda mâne poimâne, că poporul nostru e constiu de chemarea sa, să aşteptăm ca preoţii noştri dela sate pe calea potrivită să esplice folosesele ce i-le pot aduce spriginirea şi îmbrăţişarea negoţului.

Dacă lăsăm poporul în nepăsare atunci mâne-poimâne o să ajungem în o tristă învelmăşeală; o să greşim ţinta de care au fost conduşi bărbaţii noştri cu tragere de inimă pentru popor la înfiinţarea societăţilor comerciale.

Noi sântem dedaţi a ne însufleşi de idei — şi asta-i foarte bine, dar' ideile sublime aşteaptă şi fapte, căoi numai prin fapte putem să resolvăm probleme ce cad în favorul nostru.

Ştim cu toţii însufleţirea generală ce s'a arătat la zorirea soc. com. «*Concordia*», — acum putem zice că însufleţirea de atunci e prefăcută în nepăsare regretabilă.

Vitregitatea în care trăeşte negoţul nostru românesc s'a putut constata şi din bilanţele ce s'au publicat până acum din partea societăţilor noastre comerciale.

Ne mirăm într'una că societăţile noastre de comeriu nu progesează, cauza însă tot la noi trebuie să o căutăm.

Dacă spriginim comerul străin, — nu putem aştepta totodată ca negoţul nostru românesc să înflorească!

Să sperăm că pe viitor poporul va arăta mai mare interes faţă de comerul nostru. Atunci vom fi în poziţia de a constata cu satisfacţie, că preoţii noştri şi-au făcut datoria şi în această direcţiune.

Să îmbrăţişem şi să spriginim comerul naţional, căci asta-i terenul ce ne-a rămas încă deschis spre a ne pute afirma.

Nicolau Macrea.

Reuniunea economică din Orăștie.

I-a adunare generală a Reuniunii economice din Orăștie s'a ținut Luni la 3 Iunie a. c. (2¹/₂ ore d. a.) în biserica gr.-or. din comuna Romos. A fost de față comitetul Reuniunii, apoi cărturari din Orăștie și comunele vecine, cum și mulțime de popor din Romos și împrejurime. În absența dlui președinte Dr. Ioan Mișu, adunarea a fost deschisă și prezidată de dl membru al comitetului Daniil David, care în cuvântul de deschidere a arătat însemnătatea acestei reuniuni, spunând, între altele că ea s'a dezvoltat normal și și-a făcut cursul dorit, ear' de tîntă s'a apropiat în chip mulțumitor... Președintele a numit apoi doi notari: pe dl Ioan Moța și C. Baicu.

Dl Moța a cetit raportul comitetului pe an. prim de gestiune. Din acest raport împărtășim următoarele date, cari dovedesc o activitate destul de rodnică: La apelul făcut publicului după inactivarea Reuniunii s'au înscris:

2 membri fondatori, à 100 cor.	= 200 cor
29 » pe vieață, à 25 »	= 750 »
190 » ordinari, à 2 »	= 396 »
36 » ajutători, à 1 »	= 36 »
265 membri, solvind taxe de	1382 »

Fondul înființat de institutul »Ardeleana« și merit pentru a da mijloacele de lipsă reuniunii, în scopul de-a ajuta pe plugarii și meseriașii din acel ținut, este de cor. 5000.— Dela 1895 »Ardeleana« în fiecare an dotează acest fond cu câte cor. 1000.—

Reuniunea a avut la dispoziție în an. 1900 în total: cor. 2617.75 diu care a spesat pentru trebuințele sale cor. 2456.32, mai rămânând un escedent de cor. 61.43.

Drept mijloace pentru ajungerea scopurilor sale Reuniunea: 1. A ținut prelegeri economice în diferite comune; 2. A ajutat membri la procurarea cu preț mai moderat de semințe și mașini agricole; 3. Distribuirea de premii; 4. înființarea de așezăminte economice folositoare prin comune; 5. Edarea unei foi economice.

Prelegeri economice s'au ținut 7 în 7 comune (Orăștie, Balomir, Romoșel Șibot, Vinerea, Balșa și Turdaș), vorbindu-se despre foloasele introducerii plantelor de nutreț artificiale în economie, despre cultura pomilor, despre îmbunătățirea soiului de vite, despre altoirea viiei și stropirea ei contra peronosporiei, despre însemnătatea însoțirilor economice pentru procurarea de unelte și mașini agricole și pentru valorarea mai bună a produselor economice.

S'au distribuit:

863 chlgr. sēmēntă de trifoiu,	
177 » » » luțernă franceză,	
57 » » » napi de nutreț,	
5 » » » iarbă italiană.	

Pentru aceste sēmēnte Reuniunea a încasat dela peste 100 de membri cor. 1163.22 ear' prețul lor de cumpărare a fost cor. 1486.90; deci diferența de cor. 323.58 a suplinit-o Reuniunea.

Premii de câte 10 cor. în aur s'au distribuit 3, auume dlor: N. Ștefănescu (Șibișel) C. Viorel (Șibot) și I. Fleșeriu (Romos), cari au cultivat cu mare zel pomăritul. La cele 5 premii de câte 20 cor pentru cei-ce-și vor aduce câte o vițea de soiul curat Pinzgau, n'a fost nici un concurent.

Insoțiri de credit sistem Raiffeisen s'au înființat în Balomir, Șibot și Babța.

Din raportul cassarului s'a văzut că Reuniunea a avut disponibilă suma de 2617.75 cor. și a spesat 2456.32 cor. rămânând un

escedent de 61.43 cor. Socotelile au fost aprobate și cassarului și comitetului s'a dat absolutul. S'a primit și proiectul de budget pe a. c.

Epoșitia de vite proiectată s'a decis a a se ține la toamnă. Comitetul va ave să defigă terminul. Institutul »Ardeleana« a votat anul trecut în scopul premierii suma de 2.0 cor.

În locul dlui P. Belei, care a demisionat, a fost ales casar dl Valeriu Orbonaș.

Dl Moța a ținut apoi o prelegere despre însemnătatea însoțirilor, și îndeamnă pe Romoșani a se constitui în felurite tovărășii.

Comitetul a fost însărcinat cu studiarea propunerii de-a se cumpăra o mașină de treerat cu vapor, care să fie pusă la dispoziția satelor.

S'au distribuit între economii prezenți 25 ex. din publicațiunea Reuniunii »După comasare« de I. Blaga.

S'au înscris 28 membri noi, solvind 51 cor. taxe.

O carte bună.

»Prăsierea pomilor«, precum și păstrarea și prepararea poamelor, pentru școalele populare de repetiție-economice, pentru particulari și economii practici, de Nicolau Albani, învățător dirigent. Cu 22 figuri intercalate în text. Carte premiată de reuniunea agricolă din comitatul Făgărașului. Prețul 60 bani 6 bani porto. Sibiu, 1900. Editura autorului.

Nu-i vorba, avem de mai nainte încă câteva cărți, cari cuprind îndrumări pentru pomăritul împreună cu un câștig atât de mare, dar' mai la toate e prețul cam mare pentru punga plugarului nostru dele sate. Și la asta se va fi gândit dl învățător Albani, când s'a apucat să scrie cartea aceasta anume menită pentru economii nostri. Și nici că ar fi fost cineva mai chemat ca dînsul, să facă isprava aceasta. Învățător vechiu, dela începutul carierii lui a înțeles, că pe lângă învățătura din carte trebuie să învățăm pe copiii nostri și lucruri, al căror folos să se poată vedea mai curând. Nu s'a mulțumit însă numai să-și învețe școlarii, ci a plecat prin celelalte sate din județul Făgărașului ținând prelegeri din pomărit la învățători și țărani și împărțind, parte din grădina școlii, unde e învățător, parte mijlocind dela grădinile de pomi ale statului peste 20 de mii de altoi pe la preoți, învățători și țărani. Ca să se lățească însă cât mai mult pomăritul între Români nostri s'a apucat și din bogatele lui cunoștințe a adunat un mănunchiu, pe care l-a publicat în cartea, al cărei nume l-am spus la început.

Cunoștințele despre pomărit sunt așezate după luni. Ne vorbește, începând cu Septembrie, despre prăsierea din simburi, culesul și păstrarea pomilor, tractarea pomișorilor, ce voim să altoim iarna, facerea gropilor, gunoarea, pachetarea poamelor, pământul, surceii de altoit, uneltele, felurile altoirii, sădirea, formarea coroanei, brezdarea și întinerirea pomilor, înlocuirea lor, ocularea, apoi despre animalele și boalele stricăcioase pomilor, despre soiurile poamelor, cultura smeurului, agrișului și a rozinchenului, păstrarea și uscarea poamelor, facerea lictarului (mierii de poame), vi-

nului, oțetului și a spiritului de poame și a vinului de rozinchine și agrișe, cu un cuvânt despre tot ce stă în legătură cu pomăritul.

Și dacă avem în vedere, că întreaga carte e scrisă într'o limbă ușoară, pe care o înțelege și copilul din clasa a II-a, are 22 icoane frumoase și costă numai 30 de cruceri (60 bani) și 3 cr. (6 b.) pentru porto, nu putem din destul recomanda tuturor economilor, preoților și învățătorilor nostri să se grăbească a și-o procura fie dela autor, care e în Sâmbăta-de-jos (Alsó-Szombatfalva), comit. Făgăraș, sau apoi dela noi. Cel mai lesne lucru ar fi, ca deodată cu abonamentul pe a doua jumătate a anului la foaie să se trimită încă 33 cr. pentru carte, câtă vreme mai avem esemplare din ea.

SFATURI.

Boala de gură și unghii. Contra boalei de gură și unghii, care earăși a izbucnit în mai multe comune în comitatul Hunedoarei, se pot asigura oare-cum oamenii lăsând ca vitele să le fie altoite, (cum se altoesc copiii contra vērșatului). Altoirea o face veterinarul comitatului.

Ca mijloace de apărare contra boalei se recomandă:

Curățenia cea mai mare în grajduri: ungând toate părțile de lemn cu var cu amestec de »Creolin« (10 părți apă și 1 parte creolin), — apoi vitele să le apărăm de muște în grajduri umbroase ori în tufăriie, căci muștele răspândesc aceste boale, sburând de pe gura dela o vită la alta.

Mănuși de glacé, sau altă piele, se pot ușor lărgi, dacă acele sînt prea strîmte. O cărpă curată se umezește puțin și se înfășoară mănușile în ea, ținându-le astfel câteva ore. După aceea le tragem încetșor pe mâni și le ținem astfel întinse o bucată de vreme.

Curățirea blouse-lor de catifea, sau stoffe deschise, se ajunge une-ori surprinzător de bine, dacă se freacă cu miezură de pâne uscată.

Știri economice.

Starea sēmēnăturilor în Bănat. În urma ploilor din urmă dela grâu și sēcără se poate aștepta o recoltă bună; orzul și ovēsul s'au îmbunătățit, așa că dacă se va menține timpul favorabil și acestea vor da o recoltă mulțumire. Cucuruzul se desvoaltă foarte bine. Anul acesta sînt bucatele mai bune în comitatul Caraș-Severin, unde pământul e mai slab, ca în Timiș și Torontal, cari au vestitul pământ negru.

O nouă mină de aur au descoperit dl Epure, notar în Greovaș și negustorul de acolo Gindu, în comuna Agadiciu din Caraș-Severin. Mineraiul din această mină mai conține și argint, plumb și aramă.

Recolta în Bulgaria promite a fi anul acesta cu 50 procente mai mare ca cea din anul trecut, care încă a fost satisfăcătoare.

CRONICĂ.

PREMIU ABONENȚILOR NOSTRI. *Ca în alți ani, vom da și în anul acesta în Octombrie tuturor abonenților noștri drept premiu o carte, care va cuprinde poezii populare, glume, povești, sfaturi etc.*

Parastas pentru Eugen Mocsonyi. Din Măidan primim cu datul de 10 Iunie n. spre publicare următoarele: Azi, Duminecă, în 10 Iunie n. s'a ținut parastas pentru decedatul Eugen și părinții sei M. și Ecot. Mocsonyi. Parastasul a fost celebrat cu toată evlavie de tustrei preoții noștri, anume: veter. Dionisie Liuba cu asistența dlor preoți George Popoviciu și Aurel Iana. La finea parastasului veter. Liuba a spus popoului că pentru cine s'a ținut parastasul și pentru cine condolăm noi, când apoi poporul destul de numeros a ținut: D-zeu să le ierte păcatele, că prea mult bine au făcut neamului nostru.

Esamenale învățătoarești de calificare la seminarul din loc s'au terminat astăzi. Din 45 de candidați au prestat examenul cu deplin succes 31 de inși.

De ale „Asociațiunii“. Membrii despărțământului „Bocșa“ al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura popoului român“ și toți binevoitorii culturii popoului român, s'au invitat la adunarea cercuală ce se va ține Duminecă, în 30 Iunie st. n., la 10^{1/2} ore a. m., în Recița-română. În această adunare se va face și alegerea comitetului cercual și alegerea a doi reprezentanți pentru adunarea generală a „Asociațiunii“. Bocșa-germană, în 5 Iunie st. n. 1901. Pentru comitetul cercual: *Ioan Budințian*, directorul despărțământului. *Petru Ieremia*, secretarul despărțământului.

— Membrii fondatori, pe viață, ordinari și ajutători din despărțământul *Beiuș* al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura popoului român“ se convoacă la adunarea cercuală, ce va avea loc la 27 Iunie n. 1901, d. a. la orele 4, în *Beiuș*. În ordinea de zi: *Alegerea comitetului cercual*. Alegerea delegaților pentru adunarea generală a „Asociațiunii“ în Sibiu, precum și *distribuirea premiului de 25 coroane pentru poemărit*. Se invită mai ales poporul din sate la această adunare și toți cei ce au la inimă înaintarea culturală a popoului. *Beiuș*, la 5 Iunie 1901. *A. Palladi*, director. *N. Fabian*, secretar.

Pentru universitatea săsească s'au făcut alegerile în toate cercurile electorale de pe teritoriul fondului regesc. S'au ales 19 delegați sași și 2 români (Dr. *Stefan Păcurariu* și *Laurian Bercean*), aproape toți cei de până acum.

O nouă bancă românească. În comuna Coșteiu (lângă Vârșet) s'a ținut Dumineca trecută o conferință, convocată de preotul *Avram Corcea*, și s'a hotărât înființarea în Coșteiu a unui institut de credit și economii sub firma „*Bănățeanul*“, cu capital social de 50.000 cor.

Pentru scaunele școlare comunale. Scaunul școlar comunal din Biserica-albă a hotărât, ca în tot anul să dea 80 cor., din cari să se cumpere cărți de premii, dar' numai de cele scrise în *limba maternă* a școlarilor. Foarte bine!

Rachiul. Un faur din Görlitz s'a rămasit, că el bea pe nerăsuflăte un litru de rum. 'L-a beut, dar' îndată a și căzut mort.

Inveninat cu lapte. În Titel a cumpărat un om 2 litre de lapte îndeosebi pentru o copilă a lui, care era bolnavă. Din lapte au beut cu toții. N'a trecut un oas și toți se sviroleau în durerile oale mai crâncene. La strigătele lor au venit vecinii, unul a alergat după medic, care a constatat, că laptele a fost înveninat de un paianșea, care a căzut în el. Un copil a murit. Lăptăreasa a fost prinsă.

Primarii și înmanuarea hotărârilor judecătorești. Constatând ministrul de interne, că unii primari nu dau la timp celor ce se cuvin hotărârile judecătorești, a făcut cunoscut, că pentru ori-ce pagubă isvorită din cauza aceasta, vor fi trași la răspundere.

A pornit laia. O laie de Țigani au intrat în Furta, de unde oulegând mai una, mai alta au plecat, ca să se întoarcă noaptea eară și să sevirgească o mulțime de spargerii. Gendarmii fiind pe aproape i-au înhățat pe toți.

Patricid. Într'unul din numeroii trecuți am dat știrea trimisă nouă din Bănat, că într'o fântână dintre Solșița și Cușteiu a fost aflat mort Țeranul Tamaș Jurca. Acum s'a dovedit, că propriii lui trei fii l-au ucis. Acestia s'au dat de gol mergând cu o căruță și un sicriu să-l scoată din fântână, ceea-ce au aflat gendarmii. Neoamenii acestia și-au mărturisit crima, fiind duși în temnița din Biserica-albă.

Luptă cu lupii. Două fetețe ale unui păstor umblând prin pădurea Grăpori din Bărgău au aflat într'o scorbură șese pui de lup, pe care i-au omorât. Nu isprăviră bine și auziră urletele lupilor celor bătrâni, cari se apropiu de ele. Cu puii uciși în brațe alergară la o colibă din apropiere. Abia închiseră ușa, și lupul cu lupoanca se repeziră înspre păreții colibii, începând să roadă cu dinți în lemnul bătrân al ei. Fetețele începură să strige. Niște Români din Bucovina, cari treceau pe acolo, le-au auzit și alergând într'acolo, le scăpară și conduseră acasă.

Răsunarea soției. Nagy János din Haidu-Böszörmény își bătuse într'o zi nevasta. Aceasta, ca să-și răsbune, îl piri la judecătorie, ca înainte cu doi ani a ucis pe bunică-să, ca să moștenească mai curând cele 1200 de coroane, cu cari era asigurată la câteva reuniuni de înmormântare. Desgropându-se cadavrul, s'au adevărit zisele ei și bărbatul e acum în temniță.

Scaunul de respirat. În „Charité“ din Berlin se fac încercări interesante cu un scaun de respirare inventat de medicul vienez *Boghea*. E vorba de un aparat, pus în mișoare cu electricitate, care se promoveze, resp. reinvieze pe cale mecanică respirația. O femeie înecată cu acid carbonic și așezată în acest scaun a fost readusă la viață în câteva ore.

Trei deodată. În 16 Maiu a. c. femeia *Susana Apahidean* lui *Ioan*, din comuna *Agârbiciu* (tractul *Turda*) a dat naștere la trei fetețe. Atât mama cât și fetețele s'au deplinit sănătoase.

Sângele nu se face apă. Românii din comuna *Belin* (Treiscaune) s'au deșteptat, după-cum comunică cu multă durere foile unguerești, începând să-și vorbească din nou frumoasa limbă strămoșească. Ceialalți mulți după ei!

Despre învățătorul din Deșmir ne scrie o persoană foarte apropiată de dînsul niște amănunte, cari arată, că purtarea lui numai spre cinstea oficiului învățătoresc nu e, după-cum a dovedit și în sărbătorile *Rozaliilor*. Mai trist e, că această atitudine influențează în mod nefavorabil și asupra vieții familiare.

O fată închisă de 25 de ani. În orașul *Poitier* din Franța a primit poliția un denunț, că în casa doamnei *Mounier* o fiică de-a ei cu numele *Bianca* e închisă de 25 ani într'o cămară. Comisarul s'a dus numai decât acolo, și ceea ce a aflat l-a îngrozit. Când a deschis ușa la cămară, l'a lovit un miros, încât era să amețească.

Într'un colț, pe o grămadă de paie putrede, zăcea o ființă omenească, sălbăticită, care se ascundea, dând niște țipete nearticulate.

Nenorocita era complet goală și atât de slabă, încât părea un schelet. Pulpele erau de grosimea pumnului unei persoane obișnuite, brațele erau cât gâtul unei sticle și în virful degetelor mai subțiri ca un creion, niște unghii enorme. Fata era îngrozitoare. Părul nepeptenat de alăția ani era încurcat și printr'nsul mișunau tot felul de insecte infecte.

În jurul victimei o cantitate mare de materii putrede, excremente, rămășițe de carne, oase grămădite de ani de zile; vermi enormi, fel de fel gânganii, șoareci, guzganii, toate trăiau și se înmulțeau în liniște.

Comisarul ordonă imediat ca nenorocita să fie îmbrăcată și transportată la spital, ceea-ce se făcu cu greu, căci *Bianca*, care de 25 de ani nu văzuse altă față omenească decât a fratelui și a servitoarei, țipa și se sbătea grozav.

Totuși la spital ea începuse să-și vie în simțiri și acum zice, că se simte foarte bine la lumină. Ea a exclamat după câteva zile: „Ah! ce bine este aici! Parcă ved cerul.“

Causa acestei grozave neomenii ar fi, că biata fată se îndrăgostise într'un băiat mai sărac decât ea și mama ei, ca să o împedece dela întâlniri cu el, a închis-o în cămară, unde a înebunit.

Mama denaturată a fost dusă la temniță, unde a murit lovindu-o guta.

Din statistica armatelor în timp de pace. Armata comună a Austro-Ungariei numără 14.394 ofițeri, 284.654 feciori, 57.596 cai, 1048 tunuri și 255 furgoane. *Dorobanții austriaci* (Landwehr) numără 1855 ofițeri, 25.592 feciori și 1423 cai. *Dorobanții (honvezi) din Ungaria* au 2298 ofițeri, 24.596 feciori și 3754 cai, în monarhia întregă deci 18.547 ofițeri, 334.842 feciori, 62.773 cai, 1048 tunuri și 255 furgoane.

Rusia are 42.000 ofițeri și 1.073.000 feciori, *Germania* 23.850 ofițeri, 571.692 feciori, 102.929 cai și 3034 tunuri, *Franța* 28.998 ofițeri, 561.521 feciori și 130.705 cai, *Italia* 10.916 ofițeri, 234.481 feciori și 34.633 cai.

Tripla-alianță dispune deci de 53.333 ofițeri și 1.141.015 feciori, Rusia cu Franța 70.998 ofițeri și 1.634.521 feciori.

Ploaie de mană în Zagreb. Ploaia, care a căzut săptămâna trecută în Zagreb, s'a dovedit de o adevărată mană. În loc de apă a curs adevărată substanță subțire, cleioasă, care a învălit frunzele pomilor din oraș și jur. Substanța are gustul mierii și trebuie că provine din sucii acelor dela molifidul cunoscut în Europa-sudică ca pomul manei. Fenomenul acesta, deși rar în Croația, e cunoscut popoului sub numele de ploaie de miere sau mană. După-ce se uscă substanța pe foi, se formează mici bobite, cari se adună și se folosesc ca medicament. Anul în care cade mana, trece de roditor.

Furtună. Din Bogos ni-se scrie: La 3/16 Innie pe la orele 12 noaptea, s'a năpuștit asupra hotarului nostru grindină de mărimea nucilor, nimicind pe ăst-an toate speranțele bieților noștri oameni. Viforul infuriat a cauzat pagubă de multe mii. Grădinile au rămas pleșuve, ferestrele celor mai multe case au fost sparte. Grindina a ajuns în multe locuri la înălțime de 1/2 metru.

— În Topolovețul-mare și comunele învecinate (Bănat) a nimicit grindina toate sămănăturile.

— *De sub Munții - Apuseni* ni-se scrie cu datul de 15 Iunie st. n. 1901: Pe când în alte părți a fost așa de simțită lipsa ploilor, la noi dimpotrivă, de mult timp începând, plouă în fiecare zi și încă din greu. Cea mai mare însă fără îndoială că a fost cea de alaltăieri, 13 l. c., când s'a descărcat o ploaie torențială asupra comunelor dela poala Munților-Apuseni; începând dela Șard peste Ighiu, Bucurdea-vinoasă, Cricău, Țelna, Ighiel, Galda-de-jos, Craiva, Mesentea și alte comune. Adevărată rupere de nor. În timp de o jumătate de oră atâta ploaie a căzut, încât toate apele au crescut foarte și esind din alviile lor au inundat ținuturi întregi, noroind sau culcând la pământ grâne, cucuruz, sămănături întregi. Așa spre exemplu hotarul dintre Șard, Bucurdea, Ighiu și înspre Cricău era o întinsă masă de apă. Văile Ighielului și a Țelnei au venit asemenea așa de mari, cum nu s'a mai pomenit de ani mulți, rupând și ducând tot ce întâlneau în cale.

Tot în aceeași zi s'a continuat ploaia asupra aripei celeilalte din Munții-Apuseni până înspre Zlatna, unde a căzut totodată și o grindină deasă, cauzând pagube mari în rodurile dela hotar. În urma ploii torențiale Ampoiul a crescut în așa măsură, cât esind din alvia sa lată a stricat între Zlatna—Meteș chiar și traseul liniei ferate pe o întindere de 3 chlm. Comunicațiunea e întreruptă.

#

— Din părțile nordice ale Ardealului ni-se scrie: Vin a vă comunica o știre tristă din părțile noastre: Mercuri, în 12 Iunie a. c. o ploaie torențială împreunată cu rupere de nori s'a revărsat peste comunele *Vajdahaza, Fizeș și Dragu*. Apele și părăiele au fost așa de mari de au nămolit holdele, cucuruzele, ierburile în cea mai mare parte le-au spălat de tot. Au minat cotețe, grajduri de pe lângă case, ba în Vaidahaza au nimicit cu totul o moară a unui biet Român ce era în capetul satului, și din podul morii i-au dus pe vecie un hambar cu 50 metr. cucuruz!

Contele Bethlen din Dragu, având toate riturile cosite și aproape uscate, le-au spălat și dus apa cu totul în Valea-Almașului, încât nici urme de fân nu se mai ved!

Bieții țărani cari au lucrat în parte aceste rituri, au rămas cu ostenelele puse și fără folos! Pagubele cauzate prin nămolirea holdelor, riturilor, cucuruzului etc. se sus la 10—12 mii fl. (20.000 cor.)

Se împlinește zisa Sfintei Scriptură, că: *De nu va zidi Domnul casa bunătăților, îndesert ne ostenim.*

— Ploile torențiale și grindina din zilele din urmă au cauzat și în România mari pagube. În județele Ilfov, Ialomița, Vlașca și Tutova au fost sute de hectare de sămănături nimicite, parte de grindină, parte de vârsările de apă.

Un nou letopiseț. Dl Gr. Toculescu în excursiunea ce a făcut la Tîrgoviște zilele trecute, a descoperit și un letopiseț, scris cu litere cirilice în românește ce tratează despre Domnii români dela Țepeluș-Vodă (1451) până la Constantin Brancoveanu. Această carte bine conservată este proprietatea păr. Badea Predescu, preotul mănăstirii Dealului.

Suferințele prinșonierilor buri. Din Johannesburg se anunță, că *foamea* băntuie cumplit între femeile și copiii Burilor prinșonieri. *Într-o singură zi au murit de foame 12 femei și copii.*

Mohamedanii din Bulgaria emigrează în număr tot mai mare în România. Causa acestei emigrări sunt vexațiunile, la cari sunt espuși în Bulgaria în urma agitațiunii comitetelor macedonene.

Din Cires Timiș ni-se scriu următoarele: Mai mulți tineri am învățat toate cântările bisericesti și neavând cantori la biserica noastră, am cântat noi în strană fără să cerem vre-o remunerație. În felul acesta au mers lucrurile mai mult timp spre mulțumirea noastră, a poporenilor și a învățătorilor, cari se schimbau în tot anul. Acum ne pomenim, că dl preot nu ne mai lasă în strană, zicând, că le licitează. Oamenii însă nu licitau peste noi. Atunci a hotărât preotul taxă de 1 fl. 50 pentru fiecare strană. Noi încă am plătit. Niște oameni fuduli, rămași fără strane, au început să strige în contra noastră. Noi atunci am încetat de a mai cânta, așa că biserica a rămas pe Sf. Florii fără slujbă, nefiind cântăreți, căci noi nu puteam cânta de după ușă. La propunerea preotului s'au votat 12 fl., ca să se aducă cantori străini, dar și așa au fost Dumineci, în cari nu s'au slujit. Apoi a năimit cântăreți cu câte 1 fl. de toată Dumineca. Că a câștigat biserica cu asta, și că cine sunt vinovați, lăsăm să judece on. public cetitor nepărtinitor. *Cântăreții.*

Petrecere. Tinerimea română academică din Bistrița și jur invită cu toată onoarea la petrecerea de vară care se va aranja Sâmbătă, la 29 Iunie st. n. 1901, în hotelul „Regele Ungariei” din Bistrița. Inceputul precis la 8 ore seara. Prețul de intrare: de o persoană singuratică 2 coroane, în familie 1 cor 60 bani. Venitul curat e destinat spre scop filantropic.

Un milos comandant de corp e dl Lud. Schwitzer din Timișoara, care a dat ordin, că în lunile de vară soldații să eze la deprinderi numai dela 5—9 ore dimineața. La ciasurile nouă toți soldații trebuie să fie în casarmă.

Sécuii spre America. Marii noștri patrioți, Sécuii, o iau spre America. Nu mai puțin ca *70 de familii* stau gata să plece în America, nu la muncă, ci *definitiv*. Doară nu au de cuget Sécuii noștri să... maghiarizeze pe Americani prin sistemul de colonizare.

Vieată lungă. În cotuna Scobăleni, România, a încetat din vieată săteanul Gh. Măcăleandru în vîrstă de 109 ani. Bătrânul era totuși voinic. Cu o zi înainte de a muri fusese cu ginerii sei în țarina satului la munca câmpului. Se zice că bătrânul era cunoscut prin împrejurimi, ca un iscusit vrăjitor. Pe vremea lui Vodă-Ghica răposatul era cel mai neîntrecut surugiu al Domnitorului.

Clujul, centrul cultural al Ardealului. În metropola Emke-ului s'au săvîrșit din 1—13 l. c. 50 de furturi, dintre cari 45 spargerii.

Un canibal. În Marburg lângă Drava (Stiria) a fost condamnat zilele trecute la furci Franz Bratuscha, care și-a ucis copila de 12 ani, a fript-o și a mâncat-o. Femeia lui, care i-a dat ajutor, a fost condamnată la 3 ani temniță.

O mamă denaturată e Evreica Hermina Lupovici, care și-a vîndut cu 600 lei fata ei de 12 ani, Sofia, la niște Turci veniți la București. Probabil, că Turcii o vor vinde la vre-un harem.

Concursse bisericesti școlare. *Arhidieceasa gr-or. Sibiu.* Parochia cl. III. *Hălmeag,* protopresb. Cohalmului și parochia cl. III. *Inuri* ppresb. Alba-Iulia.

DIN LUME.

Împăratul la Praga.

Pentru de a mai mulcomi certele dintre Cehi și Germani, Maj. Sa a petrecut în săptămâna aceasta câteva zile în Praga, capitala Boemiei. Aici a fost primit cu cea mai mare însuflețire, indeosebi de Cehi. În răspunsul, ce l-a dat primarului Pragei, Maj. Sa a zis, vorbind cehește și nemțește, că dorește ca orașul să fie pentru locuitorii sei totdeauna adăpost sigur al paciniceii convingeri.

Burii și Englezii.

Burii au dobândit o nouă învingere, bătând trupele lui De Wett coloana lui Eliot în apropiere de Reitz. O altă biruință au obținut lângă Wilmannsrust, unde au căzut o mulțime de Englezi parte morți, parte prinși în mâinile Burilor.

Cu privire la convorbirea doamnei Botha cu presid. Krüger, ziarul „Daily Mail” scrie, că față de espunerile ei Krüger n'a arătat nici cel mai mic interes. Doamna Botha a declarat, că s'a convins din nou despre *energia*, cu care Krüger insistă de a nu primi fără numai o astfel de pace, care asigură *deplina independență a Burilor*.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

Dlui Aurel R. Bodea, ab. 3515. Cărți cu monoloage populare nu cunoaștem. Noi vom mai publica din când în când. Anecdota d-tale a fost publicată în anii trecuți — dar' nu verificată în foaie.

Săcalul-de-pădure. Până acum n'am primit.

Concurs Bucium. Câte concursse ne-au venit direct, am publicat. Bucuros publicăm și pe al d-voastre fără nici o taxă.

Dlui Bochiz, Coloș-Borșa. Întârziat pentru numărul acesta.

Dlui I. Ponoran, Dognasca. Spune-ne titula ei întreagă și locul, unde s'a tipărit, căci sînt multe cărți despre dări. Dacă și-am trimite-o cu ramburs, ai plăti 25 cr. porto, trimițînd însă banii, ajung 5 cr. peste prețul ei.

Dlui C. F., Streza-Cârț. 1. Aici în Sibiu nici cu revolverul nu e permis să umbli în buzunar, fără permisia poliției. 2. Că n'au avut drept, se vede de-acolo, că v'au făgăduit bani.

Dlui Trăilă Teretean, Pecica. Faguri măiestriși au făcut d-nii Ioan Maior, paroch în Verespatak, comit. Albei-infer., și Ioan Muntean, învăț. în Kudjir, com. Hnedoarei. Cea mai vestită firmă la noi e a lui Franz Kühne, Budapesta I. Attila n. 151. Prețul e între 2 și 3 fl. de chlgr.

Dlui I. Popovici, paroch. 1. O carte foarte frumoasă e „Tragedia Calvarului”, care se află la Blaj și la noi. Prețul 1 fl. 2. Cel mai bun leac de cloșani e o cursă (clucă) bună. Adresați-vă la dl Jickeli în Sibiu. 3. Contra căderii pîrului vom publica în numărul viitor un sfat.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Baltes. Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: Iosif Marschail.

Andreiu Baltes

Tablouri românești.

La administrația »Tribunei« se află de vânzare următoarele tablouri, cari fac podoaba ori-cărei case românești:

- Portretul Metropolitului Andrei baron de Șaguna . . cor. —40
- Portretul Metropolitului Sterea Șuluțiu . . . . . » —40
- Portretul profesorului Gregoriu Silași . . . . . » —30
- Prefectul Avram Iancu în fruntea oștirii . . . . . » —40

Un tinăr român

care știe bine limba maghiară și are scrisoare frumoasă, se primește pe timp îndelungat, numai decât ca adjunct de notar, în cancelaria notarială a subscrisului.

Respectivul primește un salariu anual de 350 cor., și alte accidente, vîptul întreg, cuartir și luminat, afară de spălat.

Doritorii să se adreseze la subscrisul

Ioan Bunea,

notar în comuna Gaoova, p. u. Orlat, comit. Sibiiului.

[45] 2-2

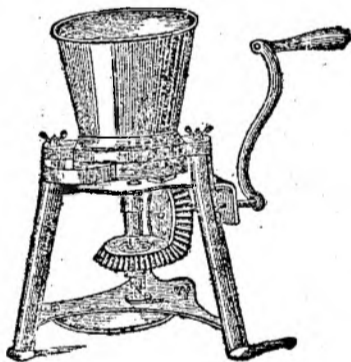
De vânzare

o casă cu 3 odăi de locuit, potrivită pentru prăvălie, 2 pivnițe, 1 grajd cu 3 încăperi, grădină de legumi, grădină cu diferiți pomi, 30 jugere de pământ la câmp, se vinde cu preț foarte redus din cauză că proprietarul locuiește în București. Doritorii au a se adresa la

Gavrilă Țepos,

Sărata, u. p. Porumbacul-de-jos.

47 1-2

Mori de cafea,

de piper, mac, urluială și de colorii.

Catalogul prețurilor se trimite la cerere.

Deasemenea se trimit cataloage ilustrate despre:

- Aparate de măsurat și signat.
- Instrumente pentru masari și sculptori.
- Cuțite pentru gilieu. — Cuțite de increstat.
- Cuțite pentru bugnari, dogari și rotari.
- Chei cu șurup. — Instrumente pentru tinichigii.
- Cuți. — Garnituri pentru clădiri (traverse).
- Cuptoare. — Frigători.
- Mucava pentru coperiș. — Tăbli de izolare.
- Trestie pentru strucatură. — Ciment.
- Cărbuni de peatră și coacs.
- Stropitori de plante (apar. pentru peronospora).
- Unelte pentru cultivarea albinelor.
- Teascuri de copiat.
- Curse pentru tot felul de animale.
- Recusite de vînat și scrimă. [36] 8-
- Tot felul de feruri de călcat.
- Instrumente pentru ferestrari
- » » dulgheri, bârdași.

Cel mai ieftin magazin de cuie de potcoave.

Carol F. Jickeli,

Sibiu, Piața-mică nr. 32, la „Coasa de aur“.

Fie-care econoamă și Mamă

vredeică este de felicitare, dacă, din considerare la sănătate, cruțare și bunul gust folosește numai cafeaua de malată - Kneipp alui Kathreiner (veritabilă numai în cunoscutele pachete originale).

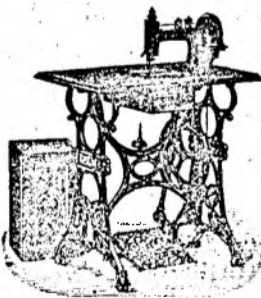
[1] 6-10

Gustav Dürr,

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,

Sibiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul seu mare și bine asortat cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat.

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

➔ **Seidel & Naumann, G. M. Pfaff.** ➔

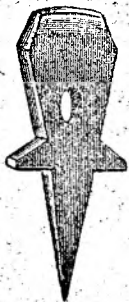
Toate acareturile mașinilor de cusut de ori-ce fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de ori-ce fel sînt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată dela mine dau 5 ani garanție.

[42] 2-

Liste de prețuri se trimite la cerere gratis și franco.

CAROL F. JICKELI,

Sibiu, Piața-mică.

1

2

3

Lungimea 70 75 80 85 90 cm.

1 buc. cor. 1.60 1.60 1.60 2.— 2.—

Cumpărând 10 bucăți deodată, dau o bucată ca rabat.

Cu deosebire recomand:

Cuți americane, 1 bucată . . . cor. —.40

Cuți vineții veritabile de Bergamo, semnul CFJ, 1 bucată . cor. —.80

Contingentul de cumpărători al acestor

cuți de Bergamo crește în continuu.

Eu le pot recomanda cu toată încrederea.

4

5

6

Nicovale (ilăie) de coase

figura 4 cu conducător de coasă

1 buc. cor. 1.90

Ciocane de coase, fig. 5 à 250, 300 grame

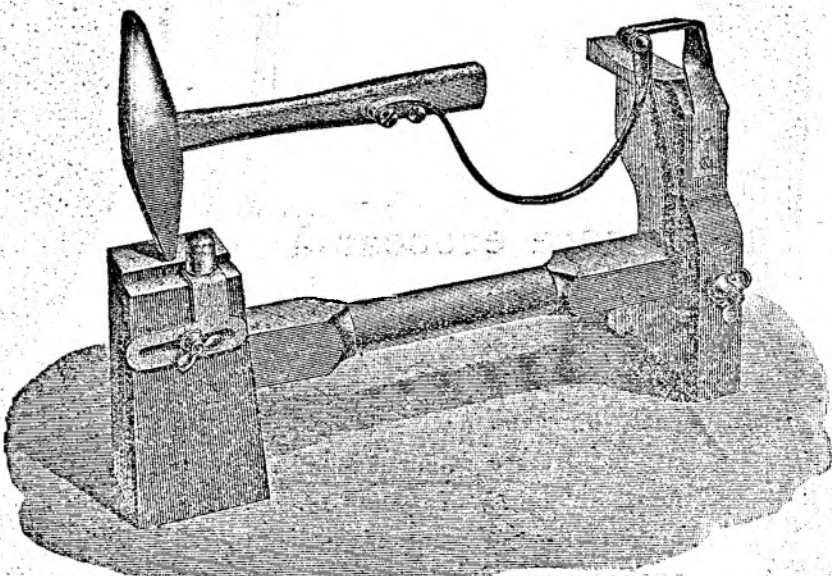
1 bucată cor. —.86 —.90

Figura 6 à 300 grame, 1 buc. cor. 1.—

Nicovale (ilăie) de coase,
cu garanție pentru fiecare bucată

Figura	1	2	3
1 buc. cor.	1.—	—96	—86

Cuți de coase
dela 12 bani în sus în deposit bogat.

Garanție pentru fiecare bucată. Adecă, eu schimb ori și ce coasă provăzută cu semnul CFJ și nu corăspunde, chiar și atunci când ea a fost deja bătută și folosită.

Eu pot recomanda economilor cu cea mai mare încredere această coasă. În decursul anilor eu 'mi-am câștigat un foarte mare contingent de cumpărători la coasa aceasta.

Aparat nou de bătut coasa.

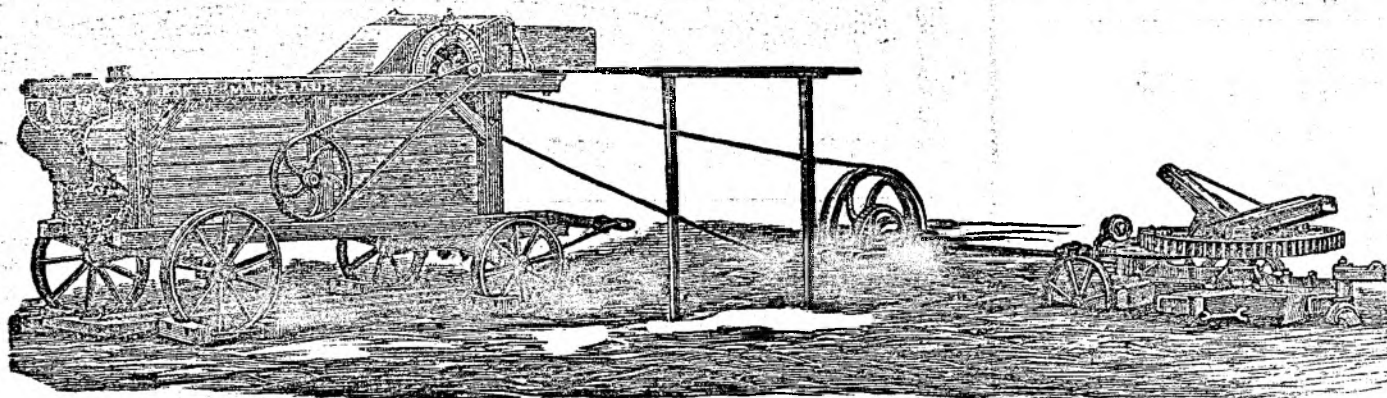
Acest aparat are marele avantaj, că ciocanul, deși purtat de mână lovește totdeauna acurat pe același loc al nicovelei, ceea-ce e neapărat de lipsă pentru a pute bâte coasa bine.

Prin aceea că ciocanul se conduce de mână e posibilă o regulare foarte esactă a tăriei fiecărei lovituri.

Nicovale se poate muta după-ce s'a tocit la un loc în decursul timpului.

Acest aparat se poate vedea funcționând în localul meu de vânzare. 1 bucată cor. 25.— [43] 4—

Firma există dela 1857.

Firma există dela 1857.

Fabrică de mașini agricole

Sibiu, Poarta Cisnădiei, Andreiu Török, Sibiu, Poarta Cisnădiei.

Mașini de îmlătit provăzute cu cele mai noue și mai practice îmbunătățiri, pentru minat cu mâna și pârghia, cu sau fără scuturătoare pentru paie, mișcătoare și stabile, cu sau fără sită de pleavă.

Aparate de îmlătit trifoii practice, pentru mașini de îmlătit de tot felul de sisteme.

Vânturătoare „Bader“ în 3 mărimi, cu 11 site. Moriste de treerat (ciur) „Patent“ propriu, cari se disting prin mers deosebit de ușor și fără sgomot și au fost de mai multe-ori premiate.

Scripeț (pârghie) de cea mai bună construcție, mobil și stabil, pentru 1—4 cai. Trier (ciur de vânturat) de diferite sisteme. Mori de păsat și de făină cu una, două și trei roate.

Teasuri de poame și ulei și părți constitutive la acestea. Pluguri de diferite soiuri, Mașini de sfarmat cucuruz, grape, mașini de sēmēnat, pompe etc. etc. [48] 1—

Representanța generală pentru Transilvania a universal renumitelor

Motori de benzin și locomobile „Otto“ ale firmei „Langen și Wolf“ în Viena.

Cel mai ieftin, mai ușor și mai fără pericol trafio pentru economie.

Serviciu solid și prompt, prețuri ieftine, favorabile condițiuni de plătire.

Cataloage ilustrate franco și gratis. Reparaturi se efectuesc bine, ieftin și prompt.